

تحلیل بدافزار AAEH و ارائه راهکارهای مقابله با آن

معرفی بدافزار

بدافزار AAEH یکی از شایع‌ترین بدافزارهای فعلی در دنیا است. AAEH در واقع خانواده‌ای از داندودرهای چندریختی است که هدف اصلی آن‌ها، بارگذاری و نصب سایر بدافزارها (مانند بدافزارهای سرقت کلمه عبور، روتکیت‌ها، آنتی‌ویروس‌های تقلبی و باج‌افزارها) بر روی سیستم‌های قربانی است.

معمولاً این بدافزار از طریق اشتراک‌های شبکه، ابزارهای قابل جابه‌جایی (مانند USB و CD) و از طریق فایل‌های ZIP و RAR منتقل می‌شوند. این خانواده بدافزار با نام Vobfus نیز شناخته می‌شوند. این بدافزار این قابلیت را دارد که به ازای هر آلودگی ساختار خود را نیز تغییر دهد تا تشخیص توسط نرم‌افزارهای ضد بدافزار را دشوار سازد. تعداد نمونه‌های متفاوتی که تا کنون از این بدافزار شناسایی شده‌اند از مرز ۲ میلیون نیز گذشته است.

این بدافزار تاکنون برای نصب بدافزارهای دیگری همچون Zeus، Cryptolocker، ZeroAccess و Cutwail مورد استفاده قرار گرفته است.

نحوه شناسایی سیستم‌های آلوده از طریق لاگ‌های شبکه

تمامی سیستم‌هایی که نام‌های دامنه زیر را Resolve کرده باشند، آلوده هستند:

- dns0q.net
- ns1.helpupdated.com
- ns1.helpupdated.net
- ns1.helpupdated.org
- ns1.helpupdatek.at
- ns1.helpupdatek.eu
- ns1.helpupdatek.tw
- ns1.helupdates.com

- ns1.helpupdater.net

نحوه بررسی وجود آلودگی ماشین‌ها

۱. وجود کلید زیر در رجیستری ویندوز (برای اجرای فایلی با نام تصادفی از مسیر Documents And Settings\Username):

\HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run

۲. وجود فایلی با نام تصادفی در مسیر Documents And Settings\Username

نحوه پاک‌سازی سیستم

۱. حذف کلید زیر از رجیستری ویندوز:

HKEY_LOCAL_MACHINE/SYSTEM/CurrentControlSet/Services/svcname

۲. حذف تمامی فایل‌های اجرایی با نام‌های تصادفی از مسیر Documents And Settings\username

نحوه بررسی پاک بودن سیستم

۱. نبود کلید زیر در رجیستری ویندوز:

HKEY_LOCAL_MACHINE/SYSTEM/CurrentControlSet/Services/svcname

۲. نبود فایل اجرایی با نام تصادفی در مسیر Documents And Settings\Username

توصیه‌های امنیتی برای پیشگیری

۱. خودداری از اجرای فایل‌های ناشناس (کرک‌های ارایه شده برای نرم‌افزارها توسط تیم‌های ناشناس، فایل‌های دریافتی از اشخاص ناشناس، فایل‌های الحاق شده به ایمیل‌های ناشناس و ...)

۲. به‌روز بودن نرم‌افزار ضدبدافزار نصب شده بر روی سیستم

۳. عدم اتصال فلش و سی دی های نا آشنا به سیستم

۴. مسدودسازی دسترسی به نام های دامنه ذکر شده

مشخصات فایل تحلیل شده

فایل تحلیل شده، یک فایل اجرایی ویندوز با مشخصات زیر است:

MD5	4f51a3c9d6f31927593ec931f7e60053
SHA1	f0aa4cee2fdf5f8ce3a7ec631a232f5a86afe078
SHA256	430d1450c027e197c46c302e7156be733d9673ff90d62fe2d3f6a9c15ed49b9 4
File Size	86016 bytes
File Type	Win32 EXE
Magic Literal	PE32 executable for MS Windows (GUI) Intel 80386 32-bit
Compiler	Microsoft Visual Basic 6
Encrypted or packed	Not Packed

شرح تحلیل

فایل تحلیل شده به زبان Visual Basic نوشته شده که فرآیند تحلیل را با دشواری های زیادی مواجهه می سازد. علت اصلی این امر، مستند نبودن فرآیندهای داخلی زبان Visual Basic است که کار تحلیل گر را بسیار دشوار می سازد. بررسی های اولیه نشان داد که این فایل احتمالاً توسط یک Packer سفارشی مبهم سازی شده است. شکل زیر بخشی از نقاط ورودی فایل تحلیل شده را به نمایش می گذارد که بیانگر توسعه بدافزار با استفاده از زبان Visual Basic است.

Address	Ordinal	Name	Library
00401000		__vbaVarSub	MSVBVM60
00401004		__Cicos	MSVBVM60
00401008		__adj_fptan	MSVBVM60
0040100C		__vbaVarMove	MSVBVM60
00401010		__vbaStrI4	MSVBVM60
00401014		__vbaVarVargNofree	MSVBVM60
00401018		__vbaFreeVar	MSVBVM60
0040101C		__vbaCyMul	MSVBVM60
00401020		__vbaAryMove	MSVBVM60
00401024		__vbaLenBstr	MSVBVM60
00401028		__vbaStrVarMove	MSVBVM60
0040102C		__vbaEnd	MSVBVM60
00401030		__vbaFreeVarList	MSVBVM60
00401034		__adj_fdiv_m64	MSVBVM60

این فایل یک Downloader می‌باشد که به زبان VB نوشته شده است. این بدافزار در دو مرحله اجرا می‌شود که در مرحله اول فایل اجرایی وظیفه خواندن کدهای قسمت اصلی، رمزگشایی و ایجاد یک Process/Thread برای اجرای آن را دارد. برای اجرای قسمت اصلی از روش code injection استفاده می‌شود.

قسمت دوم پس از اجرا، بعد از بررسی محیط و اطمینان از اینکه در محیط مجازی یا توسط دیباگر اجرا نمی‌شود، سعی در اتصال به سرور خود و دانلود فایل (به احتمال زیاد بدافزارهایی مانند تروجان و ...) می‌کند.

تحلیل فاز اول اجرا

در این فاز، تنها کد فاز دوم از درون فایل خوانده شده به وسیله یک کلید که در این مورد dulk809838 است، رمزگشایی می‌شود و در نهایت پس از تصحیح سرآیند Image جدید، یک Thread برای آن ایجاد شده و فاز دوم اجرا می‌شود. هدف طراحی فرم‌ها و کنترل‌های زیاد در این فاز مشخص نیست اما می‌تواند آن را به یک حامل قابل استفاده مجدد برای دیگر بدافزارها تبدیل کند. برای مثال کلید رمزگشایی به راحتی می‌تواند درون یک textbox قرار گیرد و طراح نسخه‌های مختلفی را برای مقابله با شناسایی ایجاد کند (تنها

با تغییر این کلید و رمزکردن فاز دوم بر اساس آن). این فاز برای code injection فاز دوم درون یک thread جدید از API های زیر کمک می گیرد.

- CreateProcessW(kernel32.dll)
- NtUnmapViewOfSection(ntdll.dll)
- NtAllocatrVirtualMemory(ntdll.dll)
- NtWriteVirtualMemory(ntdll.dll)
- NtGetThreadContext
- NtSetThreadContext
- NtResumeThread

این توابع به طور مستقیم در Import Table بدافزار وجود ندارند و هنگام نیاز آدرس dll مورد نیاز محاسبه و تابع مورد نظر درون آن پیدا و صدا زده می شود. کد فاز دوم از بایت ۳۶۳۲۸ به بعد فایل dropper موجود است (به صورت رمز شده).

شکل زیر بخش اول فرآیند Code Injection را نشان می دهد. در این بخش، یک پروسه جدید از روی همان فایل اصلی بدافزار توسط بدافزار ایجاد می شود. این پروسه در حالت Suspended ساخته می شود تا مانع از اجرای همان کد Unpacker توسط این پروسه شود.

```
kernel32_CreateProcessW proc near
arg_0= dword ptr 8
arg_4= dword ptr 0Ch
arg_8= dword ptr 10h
arg_C= dword ptr 14h
arg_10= dword ptr 18h
arg_14= dword ptr 1Ch
arg_18= dword ptr 20h
arg_1C= dword ptr 24h
arg_20= dword ptr 28h
arg_24= dword ptr 2Ch
mov     edi, edi
push   ebp
mov     ebp, esp
push   0
push   [ebp+arg_24]
push   [ebp+arg_20]
push   [ebp+arg_1C]
```

در گام بعدی، بدافزار با استفاده از تابع سطح پایین NtWriteVirtualMemory از فایل ntdll.dll تمامی بخش کد را در فضای حافظه پروسه‌ی جدیدی که ایجاد کرده است، بازنویسی می‌کند. بدین صورت بدافزار در واقع یک پروسه با کدی کاملاً مجزا از کد فایل اصلی بدافزار ایجاد نموده است. شکل زیر استفاده از تابع NtWriteVirtualMemory توسط بدافزار که برای بازنویسی مجدد کد پروسه تولید شده مورد استفاده قرار می‌گیرد را نشان می‌دهد.

```
ntdll_NtWriteVirtualMemory proc near
mov     eax, 115h
mov     edx, offset off_7FFE0300
call   dword ptr [edx]
retn   14h
ntdll_NtWriteVirtualMemory endp
```

همچنین شکل زیر بخش اولیه بافری که قرار است در فضای حافظه پروسه تولید شده نوشته شود را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، این بافر با حروف MZ شروع می‌شود که نشانگر سرآیند فایل‌های اجرایی ویندوز است.

```
4D 5A 90 00 03 00 00 00 04 00 00 00 FF FF 00 00 MZ.....  
B8 00 00 00 00 00 00 00 40 00 00 00 00 00 00 00 +.....@.....  
00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 .....  
00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 B0 00 00 00 .....|.....
```

تحلیل فاز دوم اجرا

این قسمت هم به وسیله زبان VB تولید شده اما به صورت P-Code کامپایل شده است. این امر تحلیل آن را سخت تر می کند.

پس از اینکه این قسمت شروع به اجرا می کند، از طریق آدرس رجیستری زیر بررسی می کند که آیا درون یک Virtual Machine اجرا شده است یا خیر:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\ControlSet001\Services\disk\Enum

در آدرس بالا، بدافزار به دنبال رشته هایی می گردد که حاوی موارد زیر باشد:

- VIRTUAL
- VMWARE
- VBOX
- QEMU

برای مقابله با عملیات debugging، این بدافزار از یک روش نادر و تابع `CsrGetProcessId` استفاده می کند. این تابع PID پروسه `csrss.exe` را برمی گرداند. در صورتی که یک پروسه در حالت debug باشد، می تواند پروسه `csrss.exe` را بوسیله `OpenProcess` باز کند. یعنی اگر `OpenProcess` روی این PID مقدار صفر برنگرداند، یعنی پروسه در حالت debug است. از تابع `CsrGetProcessId` می توان برای شناسایی VMware هم استفاده کرد که چیزی در این بدافزار در این مورد یافت نشد.

در صورتی که بدافزار اطمینان حاصل کند که در حال تست یا در محیط مجازی نیست، سعی می کند از طریق HTTPS/SSL به دامنه زیر متصل شود:

dns0q.net

همچنین نمونه های دیگر تحلیل شده نیز سعی در برقراری ارتباط با دامنه های زیر داشتند:

ns1.helpupdated.com
ns1.helpupdated.net
ns1.helpupdated.org
ns1.helpupdatek.at
ns1.helpupdatek.eu
ns1.helpupdatek.tw
ns1.helupdates.com
ns1.helpupdater.net

آدرس دقیق به دلیل سختی دنبال کردن کد در حالت P-Code پیدا نشد اما آدرس کامل احتمالی می تواند به صورت زیر باشد:

Snxhk.dns0q.net

در این مورد اجرا و مانیتور کردن بدافزار (تحلیل زمان اجرا)، آدرس دقیق را به راحتی مشخص می کند.

عملیات مربوط به پروتکل HTTP به وسیله کامپوننت Microsoft Internet Control انجام می شود که پیاده سازی آن در iframe.dll واقع است. به بیانی دیگر بدافزار از اینترنت اکسپلورر برای ارتباط با آدرس بالا استفاده می کند. عملیات دانلود در صورت ناموفق بودن هر یک دقیقه انجام می شود (از یک Timer در GUI بدافزار استفاده شده است).

پس از تکمیل دانلود ، فایل را با نام runme.exe ذخیره و اجرا می کند. نمی توان اطلاعاتی در مورد فایل که دانلود می شود بدون بررسی آدرسی که بدافزار به آن متصل می شود به دست آورد. شواهدی در کد وجود دارد که بدافزار اطلاعاتی نظیر حجم پارتیشن ها و اسم User را به دست می آورد، اما استفاده دقیق آن در آنالیز استاتیک به طور واضح مشخص نشد. از دیگر موارد موجود، استفاده بدافزار از VBScript برای انجام بعضی عملیات های دیگر است.

در نهایت بدافزار برای اطمینان از اجرای خود پس از راه اندازی مجدد سیستم، یک نسخه از فایل اجرایی خود را با یک نام تصادفی در مسیر Documents And Settings\Username کپی نموده و سپس با افزودن کلید زیر در رجیستری، فایل تولید شده را در لیست برنامه هایی که پس از بوت سیستم اجرا می شوند قرار می دهد:

HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run

همان طور که اشاره شد، در کل این بدافزار تنها یک دانلودر بوده و غیر از دانلود و اجرای فایل سایر بدفزارها عملکرد خاص دیگری ندارد. از آن جا که در طی عملیاتی در سال ۲۰۱۴ تمامی کارگزارهای کنترل و فرمان این بدافزار توسط مراجع قانونی از کار افتاده اند، این بدافزار در حال حاضر قادر به دانلود هیچ بدافزار دیگری نیست و تهدید خاصی برای سیستم های آلوده به شمار نمی رود.